

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM içtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT
Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem 11 ili etkilemiş, 53 bin insanın hayatını kaybetmesine ve yün bini aşkın kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Depremden en çok etkilenen kentlerden olan Malatya'da da can kaybının yanında sosyo-ekonomik yıkım ve hasar büyük olmuştur. Çünkü binlerce bina ya yıkılmış ya da ağır hasar alırken evlerini ve işyerlerini kaybeden yurttaşlar ciddi bir mağduriyet yaşamışlardır. Depremin üzerinden üç yıl geçmesine rağmen depremzedelerin mağduriyeti gerektiği ölçüde giderilmemiş, kış ortasında konteyner tahliye baskıları artmış, konut teslim süreçlerindeki belirsizlik giderilmemiş ve kentin yeniden inşasında şeffaf ve adalet kriterleri çerçevesinde adımlar atılmamıştır. Bu sebeple siyasi iktidar, ihmaller ve eksiklikler nedeniyle ciddi bir hukuki sorumsuzluğun da birincil muhatabı olmuştur.

Depremde yıkılan binalarla ilgili davalarda müteahhitler ve yapı denetçileri kısmen yargılanırken kamu görevlileri (belediye başkanları, valiler, bakanlık yetkilileri) büyük ölçüde sorumsuz tutulmuştur. Çünkü delillerin tamamen toplanmaması, enkazın hızlı bir şekilde kaldırılması ve bilirkişi raporlarında kamu kurumlarına sorumluluk atfedilmemesi yargı süreçleri üzerinde olumsuz bir rol oynamıştır. Bugün de idari yargıda tazminat davaları mümkün olsa da, idarelerin "hizmet kusuru" ve "mücbir sebep" savunmaları, afetzedelerin hak arayışını engellemekte; Malatya'daki davalarda (örneğin Trend Garden, Güner Sitesi, Hayat Sitesi, Kasapoğlu Apt. Hakimbey Apt.) verilen cezalar yetersiz kalmakta, yolsuzluk iddiaları ve denetim eksiklikleri yeterince soruşturulmamaktadır. Bu durum, Anayasa'nın eşitlik ve adalet ilkelerini ihlal etmekte; iktidarın siyasi dokunulmazlığı, gerçek sorumluların hesap vermesini önlemektedir.

Bu bağlamda;

1. Malatya İkizce Geçici Konaklama Merkezi'nde yaşanan depremzedelere 26 Ocak 2026 tarihinde gönderilen tahliye tebligatları kapsamında, 9 Şubat 2026'ya kadar konteynerleri

boşaltmaları istenmiştir. Bu tebligatlar hangi yasal dayanağa göre hazırlanmıştır? Kış şartlarında tahliye kararı alınırken, afetzedelerin barınma alternatifleri nasıl sağlanmıştır?

2. Tahliye tebligatları alan depremzedeler arasında hak sahibi olmayan kiracılar, kamu personeli ve engelli bireyler bulunmaktadır. Bu gruplar için alternatif konaklama seçenekleri (örneğin geçici konutlar veya kira yardımı) neden sunulmamıştır? Elektrik kesintileriyle tahliye baskısı uygulandığı iddiaları doğru mudur?

3. Konteyner kentlerde hijyen, ısınma, su ve elektrik sorunları üç yıldır çözülememiştir. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin ihtiyaçlarına yönelik iyileştirmeler neden yapılmamıştır? Bu kentlerde kaç afetzedenin hâlâ konteynerlerde yaşadığı ve tahliye sonrası nereye yönlendirileceği konusunda net bir plan var mıdır?

4. TOKİ eliyle inşa edilen afet konutlarında teslim gecikmeleri devam etmektedir. Malatya'da tamamlandığı belirtilen 79 bin 660 bağımsız bölümün kaç fiilen teslim edilmiş, kaçında rutubet, küf, su sızıntısı gibi şikayetler rapor edilmiştir? Bu şikayetler için kaç düzeltme işlemi yapılmıştır?

5. Hak sahipliği süreçlerinde yaşanan belirsizlikler (örneğin rezerv alanlarda düşük değerli arsa teklifleri) nedeniyle kaç dava açılmış ve kaç yürütmeyi durdurma kararıyla sonuçlanmıştır? Bu davalar imar faaliyetlerini nasıl etkilemiştir?

6. Yerinde dönüşüm projelerinde uzlaşma zorlukları (örneğin 10 hak sahibinden birinin anlaşamaması) nedeniyle kaç proje askıya alınmıştır?

7. Ağır hasarlı binaların yıkımı hâlâ tamamlanmamıştır. Malatya'da kaç ağır hasarlı bina yıkılmayı beklemekte ve bu binalarda kaç kişi risk altında yaşamaktadır? Yıkım süreçlerindeki gecikmelerin nedeni nedir?

8. Altyapı çalışmaları (yol, kanalizasyon, doğal gaz, elektrik) üst yapıya paralel ilerlememektedir. Malatya'da 811 kilometrelik doğal gaz altyapısı tamamlandığı belirtilse de, kaç konut hâlâ gazsızdır? İzinsiz kazılar nedeniyle yaşanan 776 hat hasarı için önlemler nelerdir?

9. Deprem sonrası nüfus kaybı ve göç devam etmektedir. Malatya'nın deprem öncesi nüfusuna dönmesi için hangi sosyo-ekonomik tedbirler alınmıştır? İşsizlik oranındaki artışa karşı kaç istihdam projesi hayata geçirilmiştir?

10. Eğitim ve sağlık altyapısındaki eksiklikler giderilmemiştir. Planlanan dersliklerin kaç tamamlanmış, deprem travması yaşayan çocuklar için kaç psikososyal destek programı uygulanmıştır?

11. Deprem davalarında (örneğin Trend Garden, Güner Sitesi, Hayat Sitesi, Kasapoğlu Apt. Hakimbey Apt.) verilen cezalar yeterli midir? Yıkım, enkaz kaldırma ve yeniden inşada

yolsuzluk iddiaları için kaç soruşturma açılmış ve sonuçlanmıştır?

12. Rezerv alan uygulamaları ve imar planlarında deprem öncesi onaylı planlar neden devre dışı bırakılmıştır? Bu kararlar hangi kriterlere göre alınmıştır ve kent planlaması neden parçalı hale getirilmiştir?

13. Konteyner çarşısı ve esnaf tahliyeleri sürecinde esnafa sağlanan destekler (kredi, kira yardımı) nelerdir? Kaç esnaf mağduriyet yaşamıştır?

14. Depremzedelerin aidat, elektrik ve doğalgaz masrafları nedeniyle konteynerlerde kalmayı tercih ettiği iddiaları doğru mudur? Bu masrafların hafifletilmesi için hangi adımlar atılmıştır?

15. Genel olarak, Malatya'da deprem sonrası yeniden inşada karşılaşılan engeller (dava, rezerv tartışmaları, katılımcılık eksikliği) için bakanlığınızın 2026 eylem planı nedir?